

Streikevakt på Oslo Plaza i 1996: Alicia Lambo forteller

I tretten dager sto Alicia Lambo streikevakt utenfor Radisson SAS Hotel Plaza. Hun var med på hotell- og restaurantarbeidernes første streik siden 1938. Kravet er høyere lønn.

Tillitsvalgt Alicia Lambo fikk mye av æren for at så mange ansatte med utenlandsk bakgrunn meldte seg inn i fagforeningen på Oslo Plaza., Eier: Ukjent.

Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek

Norsk hotell- og restaurant arbeiderforbund innvier fellesfanen i Bergen 1. mai 1939. Foto: Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek

Norsk hotell- og restaurant arbeiderforbund innvier fellesfanen i Bergen 1. mai 1939.

Foto: Ukjent Eier: Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek.

Hotell- og restaurantbransjen er kjent for uryddige arbeidsforhold og lav grad av fagorganisering. Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet (HRAF) ble stiftet i 1931 for å organisere lønnstakere i hotell- og restaurantnæringen, kafeer og kantiner. Høsten 2004 hadde forbundet 10.700 medlemmer, hvorav tre av fire var kvinner. I 2007 gikk HRAF inn i Fellesforbundet, det største LO-forbundet i privat sektor.

Under streiken i 1996 krevde Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet å styrke lavlønnsgarantien slik at den skulle gjelde 90 prosent av gjennomsnittlig lønnsnivå i industrien. I tillegg krevde de et generelt tillegg på 4,90 kroner pr. time, en dobling av fagarbeidertillegget, gratis sko som en del av arbeidstøyet og en utvidelse av

kveldstillegget. Kravene ble langt på vei innfridd. I tillegg ble partene enige om å arbeide for å utjevne mulige lønnsforskjeller som følge av forskjellsbehandling av kjønnene.

Onsdag 17. april 1996 står romvertinnen Alicia Lambo streikevakt for første gang i sitt liv. Noen timer tidligere har lederne for hotell- og restaurantarbeiderne sagt stopp for de pågående lønnsforhandlingene og tatt ut 700 av sine medlemmer i streik. En av dem er Alicia.

Krever høyere lønn

Det er første gang siden 1938 at Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet er i streik. Forbundet krever høyere lønn og forbedring av lavlønnsgarantien. Med en årslønn på mellom 144.000 og 150.000 kroner er romvertinnene – eller stuepikene, som denne yrkesgruppa er bedre kjent som – blant de dårligst betalte i Norge.

Ut gjennom svingdørene av glass kommer de siste gjestene, som akkurat har rukket å spise ferdig frokost før de sjekket ut. Så blir Radisson SAS Hotel Plaza stengt og streikevaktene tar plass.

– Vi har aldri vært så godt forberedt på en konflikt som nå. Det er slutt på være-snill-linja. Nå slåss vi for det virkelige solidaritetsalternativet, sier klubbleder Claus Jervell til avisene, etter et flere timer langt klubbstyremøte. Sammen med ham i klubbstyret sitter blant annet Alicia Lambo.

Journalister og fotografer summer rundt streikevaktene, som står oppstilt foran inngangen til Radisson SAS Hotel Plaza. Det er surt og kaldt, for sola når verken ned eller rundt det høye hotellet.

Administrerende direktør Peter Holst sier til en avis at han forstår at romvertinnene opplever lønnsnivået deres som urettferdig lavt, sammenlignet med andre yrkesgrupper. Men hotellet taper millioner hver dag i tapt omsetning, og om nøyaktig en måned skal den internasjonale finalen i Melodi Grand Prix arrangeres i Oslo Spektrum, vegg i vegg med Radisson SAS Hotel Plaza. Rekker hotellet å åpne igjen til da, tro?

Oslo Plaza i 1993. Foto: Rune P. Ness, Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek

Mange utenlandske stuepiker

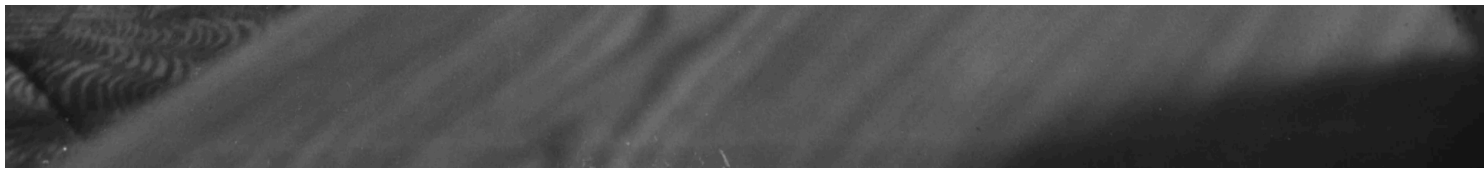
Alicia Lambo er fra Filippinene, men flyttet til Norge i 1985. Hun begynte som romvertinne – det som før ble kalt stuepike – ved Radisson SAS Hotel Plaza i 1990, like etter at hotellet åpnet.

– Det var mange filippinere som tok jobb på norske hoteller allerede på den tiden – vi var vel noen slags pionerer. Her i huset fantes det allerede en veldig sterk fagforening, og jeg meldte meg inn nesten med en gang jeg begynte her.

Romvertinnene – eller stuepikene – er en yrkesgruppe som tradisjonelt har stor gjennomstrømning og dårlige arbeidsvilkår, og der uorganisert og utenlandsk arbeidskraft dominerer. Og som tittelen tilsier: Det er stort sett kvinner som innehar denne stillingen.

Radisson SAS Hotel Plaza skiller seg ut fra mange andre hoteller ved at hele 160 av de 258 heltidsansatte er organisert våren 1996. Romvertinnene utgjør den største organiserte yrkesgruppen, men tallene omfatter også servitører, kjøkkenpersonale og teknisk personale.

Stuepike på Hotel Central i Elverum i 1950. Foto: Erling Syringen, Stiftelsen Glomdalsmuseet

Redde for å organisere seg

Muligheten til å kunne gå ut i streik uten å risikere å bli trakassert for det, var noe av det som var nytt for Alicia da hun begynte å jobbe i Norge.

– Forholdene har nok blitt bedre på Filippinene nå. Men før, for eksempel mens president Marcos regjerte, var det farlig å streike. Man kunne risikere å bli slått og havne i fengsel. Det er nok derfor mange utlendinger er redde for å organisere seg, for de har så dårlige erfaringer fra hjemlandet.

“

Tillitsvalgt Alicia Lambo får mye av æren for at også så mange andre av de ansatte med utenlandsk bakgrunn har meldt seg inn i fagforeningen.

Men på avisbildene fra denne første dagen i den landsomfattende hotellstreiken i 1996 dukker altså Alicia Lambo opp, midt i en klynge av streikende kollegaer fra Peru, Vietnam, Gambia, Chile, Tromsø og altså Filippinene.

Tillitsvalgt Alicia Lambo får mye av æren for at også så mange andre av de ansatte med utenlandsk bakgrunn har meldt seg inn i fagforeningen.

– Jeg pleier å forklare at det er ikke sånn her i Norge som for eksempel på Filippinene, der man bare jobber og jobber og ikke vet noe om rettighetene sine. Jeg vet likevel ikke hva mine foreldre der hjemme ville ha sagt om jeg den gangen hadde fortalt at jeg var i streik.

– En av de organiserte innvandrerne som streiket her i 1996, fikk beskjed av moren sin om å holde seg hjemme. Moren var redd for hva som ellers kunne skje med henne om hun deltok.

Steiken gir samhold og seier

Noe av det Alicia kommer til å huske best i ettertid, er møtene og felleslunsjene med streikende fra andre avdelinger og andre hotell.

Hotell- og restaurantarbeiderforbundet får igjennom en rekke krav, blant annet et generelt tillegg på 5 kroner timen. De oppsummerer streiken med ett ord: Kjempeseier.

I løpet av de påfølgende streikedagene får de ansatte muligheten til å bli enda bedre kjent med hverandre. Ellers er gjerne jobben som romvertinne en ganske ensom jobb.

Streiken varer i tretten dager. Innen den avblåses 29. april har ytterligere 1400 medlemmer lagt ned arbeidet.

Hotell- og restaurantarbeiderforbundet får igjennom en rekke krav, blant annet et generelt tillegg på 5 kroner timen. De oppsummerer streiken med ett ord: Kjempeseier.

FAGBEVEGELSEN ARBEIDSLIV

Av Siri Lindstad, 2005

Last ned | Del

Meldinger ved utskriftstidspunkt 23. oktober 2026, kl. 00.20 CEST

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.